

แบบฟอร์มการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน ป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อ
ชิกอย่างมีประสิทธิภาพ

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้ 22 สิงหาคม 2565 – 31 ธันวาคม 2565

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.	แพทย์หญิง รัชพร	ทวีรุจนะ	ที่ปรึกษา
2.	นางสาวสายใจ	ชอบงาม	ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
3.	นางอริสรา	ปัทธิสามะ	คุณอำนวย (Facilitator)
4.	นางสาวทัศนีย์	สายศรี	คุณกิจ
5.	นายกฤษฎา	สิงห์แก้ว	คุณกิจ
6.	นางสาวสโรชา	อุทอง	คุณ
7.	นางสาวเพ็ญจันทร์	ภูมิลดา	คุณลิขิต (Note Taker)

1. หลักการและเหตุผล

โรคไข้ชิก เป็นโรคติดเชื้อที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ และต้องเฝ้าระวังอีกโรคหนึ่ง เนื่องจากเป็นโรคที่สามารถถ่ายทอดเชื้อทางมารดาสู่ทารกในครรภ์หรือในระหว่างคลอด ยังไม่มียารักษาหรือวัคซีนป้องกัน หากมีการติดเชื้อจากมารดาที่ตั้งครรภ์ จะส่งผลให้ทารกในครรภ์มีศีรษะเล็ก ทำให้เกิดความผิดปกติในเซลล์ประสาท เกิดภาวะสมองพิการโดยกำเนิด ครอบครัวต้องรับภาระการเลี้ยงดู และประเทศชาติต้องเสียค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือ ทั้งยังทำให้ขาดประชากรที่มีคุณภาพที่จะมาพัฒนาประเทศตามมา การค้นหาผู้ป่วย ตรวจ และวินิจฉัยแยกโรค จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะสามารถควบคุมแหล่งแพร่กระจายเชื้อไม่ให้แพร่สู่ประชากรคนอื่น ๆ

ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโรงพยาบาล ที่ไม่มีห้องปฏิบัติการที่สามารถตรวจหาเชื้อไวรัสชิกได้ หากมีผู้ป่วยที่แพทย์สงสัยหรือเข้าเกณฑ์โรคติดเชื้อไวรัสชิก จำเป็นต้องส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งในกระบวนการส่งตรวจ มีการประสานงานหลายหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) สถาบันบำราศนราดูร โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นต้น ผู้ปฏิบัติอาจมีความไม่เข้าใจในการติดต่อประสานงานเพื่อการส่งตรวจหาเชื้อดังกล่าว

ช่วงแรก มีการส่งตรวจเดือนละ 1-2 ราย โดยพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (ICN) เป็นผู้ประสานงานทั้งหมดทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ซึ่งแต่ละรายใช้เวลาในการประสานงานนานอย่างน้อย 4 ชั่วโมง ต่อราย ปัจจุบัน มีการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสชิก เพิ่มมากขึ้น เดือนละ 3-4 ราย ทั้งผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์และไม่เข้าเกณฑ์ จึงมีผลต่อการปฏิบัติงานตามภาระงานด้านอื่นๆ ของ ICN ที่มีอัตรากำลังค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับภาระงานที่ต้องปฏิบัติ งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินการ พัฒนา แนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาเชื้อ

ไวรัสซิกาอย่างมีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยลดภาระงาน ICN และเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา เพื่อค้นหาผู้ป่วยและ รายงานโรคไปยังเขตพื้นที่ที่ผู้ป่วยอาศัย ป้องกันการระบาดในวงกว้างต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1) เพื่อพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซิกา
- 2.2) เพื่อค้นหาและรายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา
- 2.3) เพื่อป้องกันการระบาดในวงกว้าง
- 2.4) เพื่อลดภาระงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ

3. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- 3.1) มีแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซิกา
- 3.2) จำนวนผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกาที่ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการและรายงาน สสจ.
- 3.3) อุบัติการณ์การระบาดในวงกว้างจากผู้ป่วยของศูนย์การแพทย์ฯเป็นศูนย์ (0)
- 3.4) ระยะเวลาที่ใช้ประสานงาน เพื่อการส่งตรวจของ ICN ลดลง 50%

4. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ *** (กรณีระบุ) ***

- Success Story Telling (SST) (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.1)
- The World Cafe (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.2)

5. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

5.1) The World Cafe

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share & Learn)	เทคนิค/วิธีการ (Action)
KM Manager นางสาวสายใจ ชอบงาม	การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซิกาอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำอย่างไร เพื่อ 2.1) เพื่อพัฒนาแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา 2.2) เพื่อค้นหาและรายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา 2.3) เพื่อป้องกันการระบาดในวงกว้าง 2.4) เพื่อลดภาระงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	-การอธิบายหัวเรื่อง ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา และการกำหนดกติกาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังนี้ 1.ไม่วิจารณ์ความคิดเพื่อน 2.ต่อยอดแนวคิดของเพื่อนได้ 3.ใครจะพูดให้ยกมือ จากนั้น ให้ช่วยกัน -สอบถามวิธีปฏิบัติงาน(เดิม)และสรุปข้อมูลที่ผ่านมา
Facilitator นางสาวอริสรา ปัสริสามะ	อาจต้องทบทวนว่าที่ผ่านมาเราต้องทำอะไรบ้างก่อน แล้วมาเรียบเรียงเป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา	จัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา

<p>คุณกิจ นางสาวทัศนีย์ สายศรี</p>	<p>เห็นด้วยกับอริสราและเห็นว่า ควรจัดทำเป็น Flow แนวทางปฏิบัติ เพราะสามารถดูง่าย</p>	<p>-การจัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับ บุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการ ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา ในรูปแบบ Flow</p>
<p>คุณกิจ นายกฤษฎา สิงห์แก้ว</p>	<p>เห็นด้วยกับอริสราและทัศนีย์ และเห็นว่า ควรทำแนวทางปฏิบัติ แยกระหว่างกรณีส่งตรวจผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์ และไม่เข้าเกณฑ์ เพราะการปฏิบัติมีความแตกต่างกัน และมี ค่าใช้จ่าย</p>	<p>การจัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับ บุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการ ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา ในรูปแบบ Flow แยกกรณี เข้าเกณฑ์ และไม่เข้าเกณฑ์</p>
<p>Note Taker นางสาวเพ็ญ จันทร์ ภูมิลา</p>	<p>-เห็นด้วยกับอริสรากับทัศนีย์ และกฤษฎา และเห็นว่า -เมื่อจัดทำ Flow เสร็จแล้ว เห็นควรทดลองใช้กันภายในดูก่อนว่า มีจุดต้องปรับเปลี่ยนตรงส่วนไหน</p>	<p>การจัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับ บุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการ ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา ในรูปแบบ Flow แยกกรณี เข้าเกณฑ์ และไม่เข้าเกณฑ์ และทดลองใช้ ภายในงาน IC และปรับแก้ก่อน</p>
<p>KM Manager นางสาวสายใจ ชอบงาม</p>	<p>เห็นด้วยกับทุกท่าน และเห็นว่า เมื่อจัดทำเสร็จแล้ว ก็ทำหนังสือเวียน และไฟล์ เพื่อแจ้งทาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>มอบหมาย ICN ช่วยกันจัดทำ Flow แนวทางการปฏิบัติสำหรับ บุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการ ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกา ในรูปแบบ Flow แยกกรณี เข้าเกณฑ์ และไม่เข้าเกณฑ์ และมอบหมายคุณ เพ็ญจันทร์ พิมพ์และจัดทำ หนังสือเวียนแจ้งต่อไป</p>
<p>ทุกคน</p>	<p>-เห็นว่าควรแจ้งให้หน่วยงานรับทราบทางไลน์หรือการประชุม หัวหน้างานด้วย</p>	<p>-มอบหมายสายใจ สื่อสารแจ้งให้แก่ บุคลากรในแต่ละหน่วยงานรับทราบ ทั้งทางไลน์หัวหน้างาน และการ ประชุมหัวหน้างานฝ่ายการพยาบาล</p>

6.สรุปความถี่ (ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 5.1)

เรื่องการพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วย สงสัยโรคติดเชื้อซีกาอย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวนความถี่
1.จัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซีกา	6
2.การจัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซีกา ในรูปแบบ Flow	6
3. แยก Flow เป็นกรณีเข้าเกณฑ์ กับไม่เข้าเกณฑ์	6
4. การทดลองใช้ Flow ภายในหน่วยงาน IC และปรับแก้	6
5. การสื่อสารไปยังหน่วยงานผ่านหนังสือเวียน ไลน์ และการประชุมหัวหน้างาน	6

7. Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.6 (โดยเรียงจากความถี่ที่ได้จากข้อ 6 จากความถี่มากที่สุดไปหาน้อยสุด)

แนวทางปฏิบัติเรื่อง

การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซีกาอย่างมีประสิทธิภาพ

1. จัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซีกา
2. การจัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรในหน่วยงานที่ต้องการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซีกา ในรูปแบบ Flow
3. แยก Flow เป็นกรณีเข้าเกณฑ์ กับไม่เข้าเกณฑ์
4. การทดลองใช้ Flow ภายในหน่วยงาน IC และปรับแก้
5. การสื่อสารไปยังหน่วยงานผ่านหนังสือเวียน ไลน์ และการประชุมหัวหน้างาน

8. นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (กรุณาแนบหลักฐาน)

คู่มือ/นวัตกรรม/ แนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซีกา

แผ่นพับ

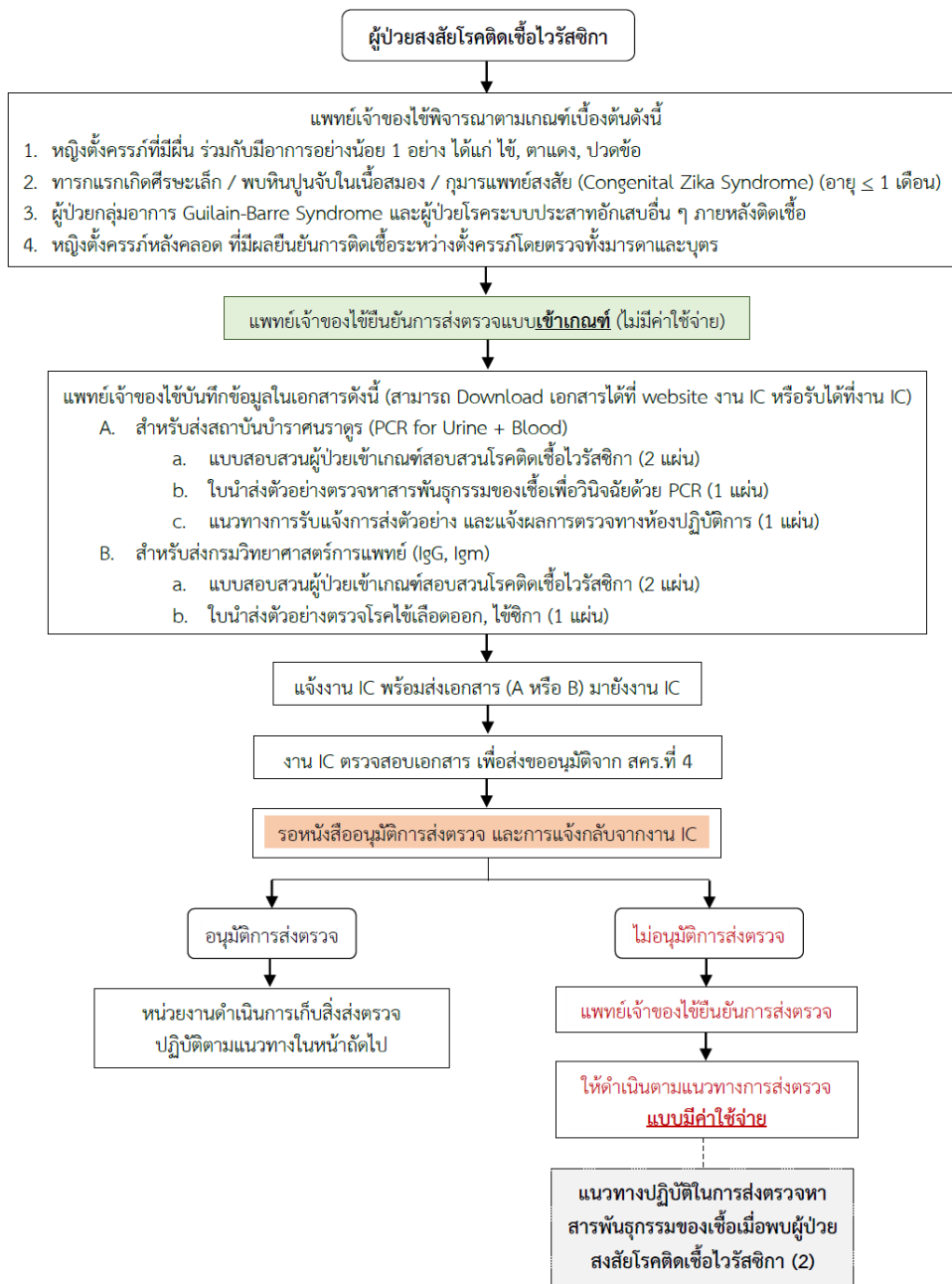
และ มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านโปรแกรมหรือระบบต่างๆ เมื่อวันที่ 30 ม.ค. 2566

เพื่อการตรวจสอบ (พร้อมปริ้นเอกสารแนบ หน้า website KM หน่วยงานมาด้วย)

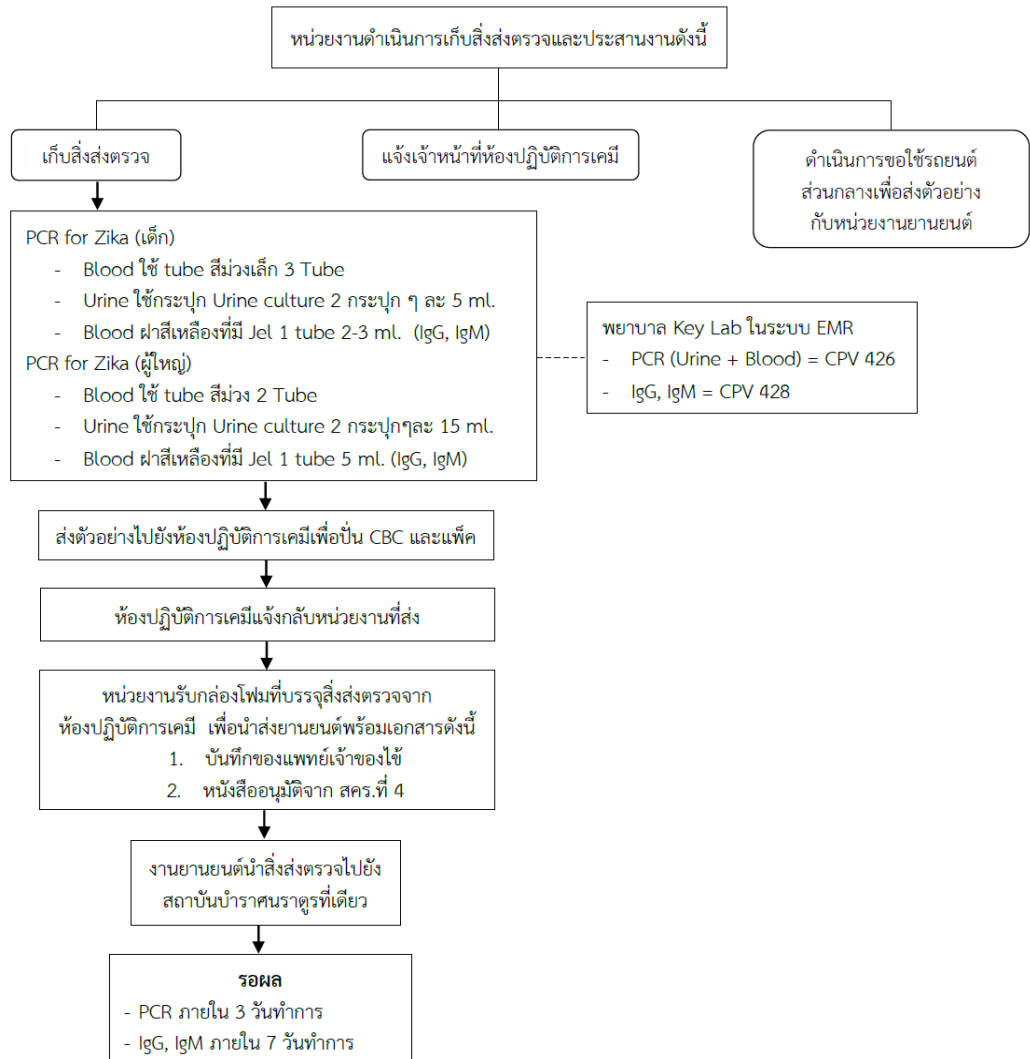
9. ผลจากการดำเนินการทำกิจกรรม KM

9.1 มีแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซีกาอย่างมีประสิทธิภาพ

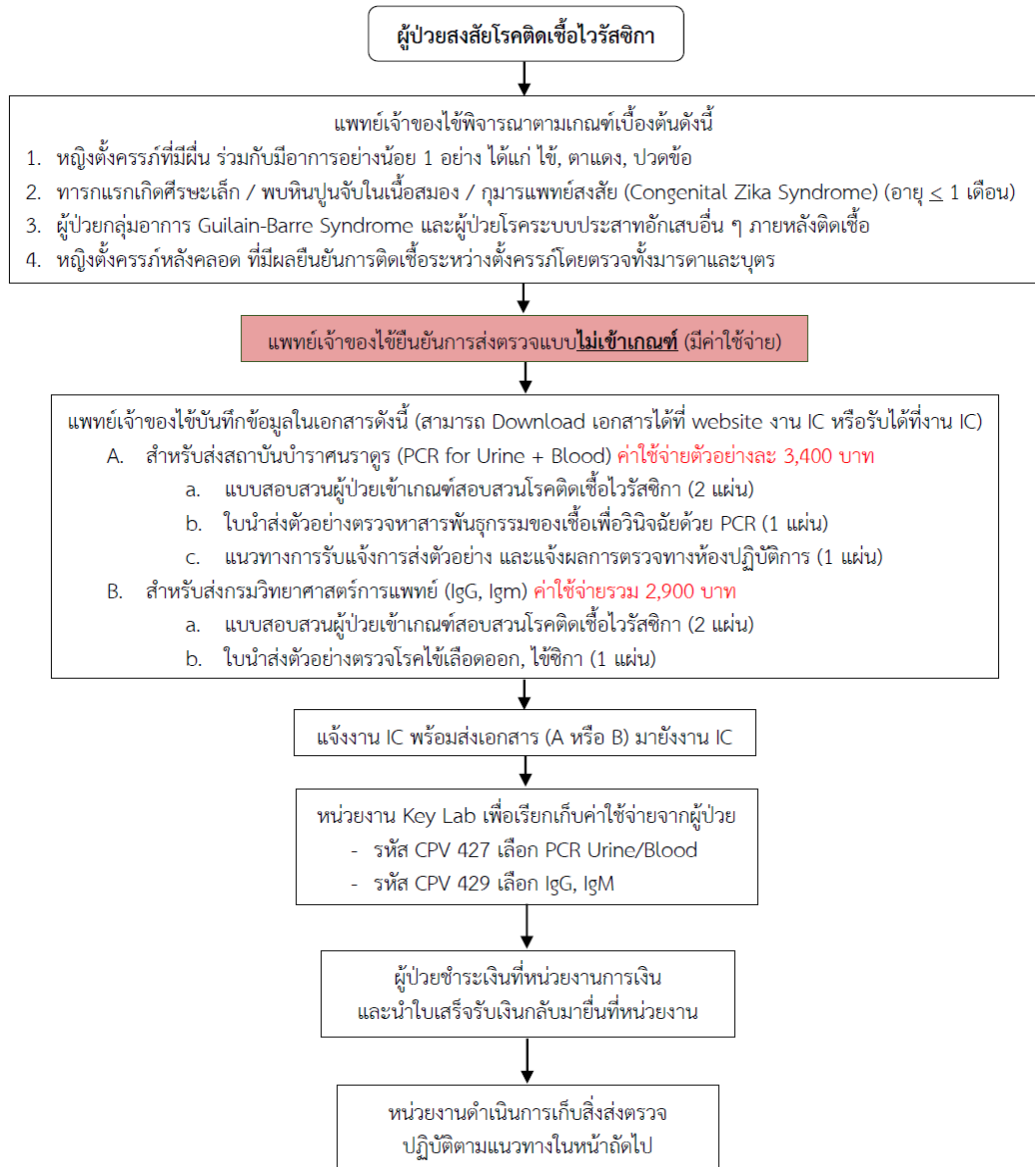
แนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซีกา (1) เฉพาะในวันและเวลาราชการ

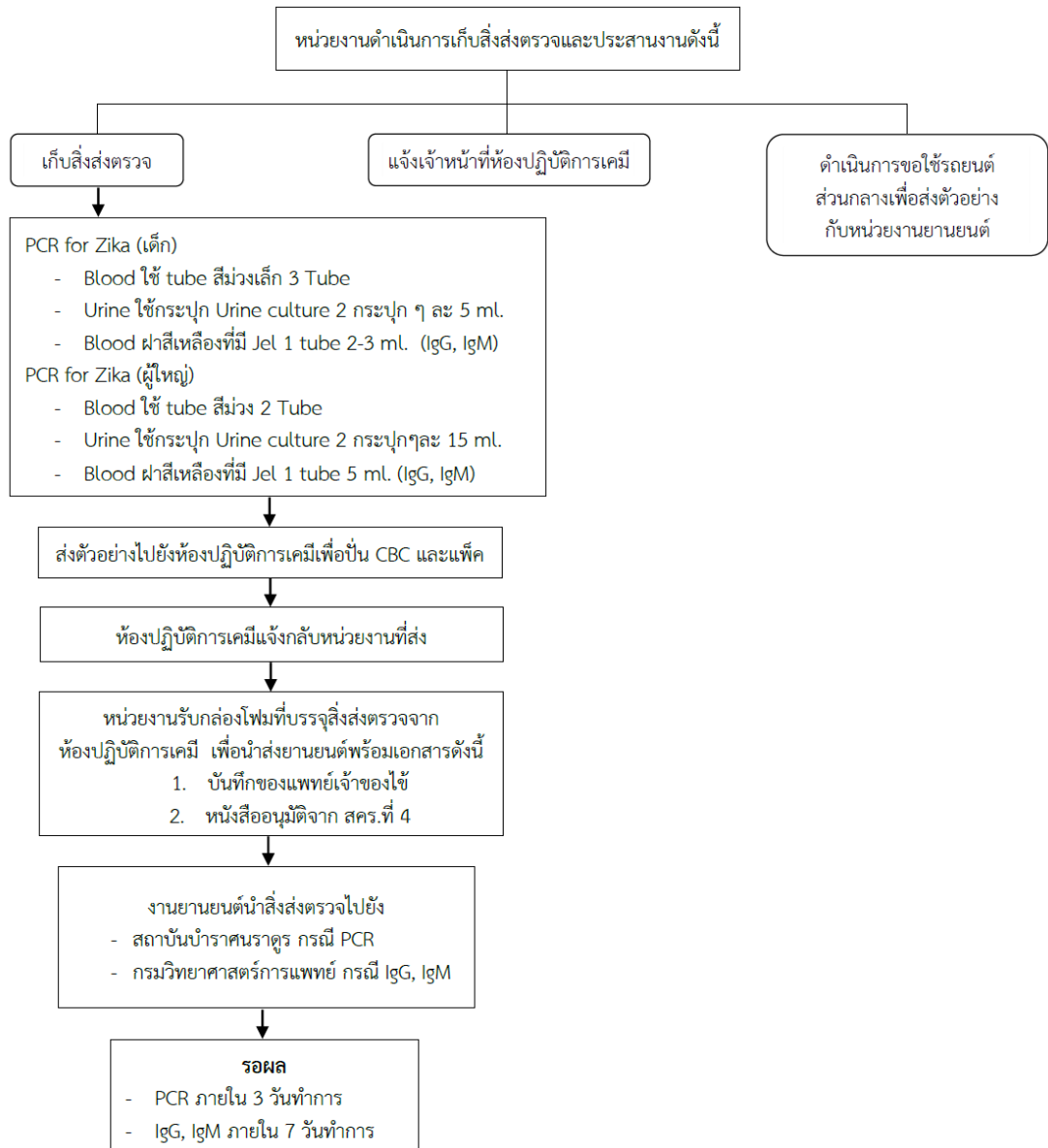
...../ต่อจากหน้าแรก

แนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา (2)
เฉพาะในวันและเวลาราชการ

...../หน้าถัดไป

9.2 จำนวนผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกาที่ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการและรายงาน สสจ. (ตารางที่ 1)

เดือน	จำนวนผู้ป่วย สงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา	จำนวน ผู้ป่วยผลลบ	จำนวนผู้ป่วยผลบวกและรายงาน สสจ.
ส.ค.2565	1	1	1
ก.ย.2565	0	0	0
ต.ค.2565	0	0	0
พ.ย.2565	1	1	0
ธ.ค.2565	1	0	1

9.3 อุบัติการณ์การระบาดในวงกว้างจากผู้ป่วยของศูนย์การแพทย์ฯเป็นศูนย์ (0) (ตารางที่2)

เดือน	จำนวนผู้ป่วย ผลบวกและรายงาน สสจ.	เกิดอุบัติการณ์การระบาดในวงกว้างจาก ผู้ป่วยผลบวก
ส.ค.2565	0	0
ก.ย.2565	0	0
ต.ค.2565	0	0
พ.ย.2565	0	0
ธ.ค.2565	1	0

9.4 ระยะเวลาที่ใช้ประสานงาน เพื่อการส่งตรวจของ ICN ลดลง 50% (ตารางที่ 3)

ระยะเวลาที่ใช้ประสานงาน ก่อนพัฒนาแนวทางปฏิบัติ (พ.ค.-ส.ค.65)	ระยะเวลาที่ใช้ประสานงาน หลังพัฒนาแนวทางปฏิบัติ (ก.ย.-ธ.ค.65)
4 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง (50%)

10. สรุปผลการนำเทคนิคไปปฏิบัติใช้

ผลจากการนำระบบนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ทำให้งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล มีแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซิกาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดง

การเปรียบเทียบผลก่อน-หลังดำเนินการ ดังแสดงในตารางที่ 4

นำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนและหลังดำเนินการ/ประเมินผล การเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลระหว่างก่อนและหลังดำเนินการ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ก่อน	หลัง
1.มีแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกาอย่างมีประสิทธิภาพ	มี	ไม่มี	มี
2.จำนวนผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกาที่ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการและรายงาน สสจ.	ส่งทั้งเข้าเกณฑ์และไม่เข้าเกณฑ์	ส่งเฉพาะเข้าเกณฑ์	ส่งทั้งเข้าเกณฑ์และไม่เข้าเกณฑ์
3.อุบัติการณ์การระบาดในวงกว้างจากผู้ป่วยของศูนย์การแพทย์ ฯ เป็นศูนย์ (0)	0	0	0
5.ระยะเวลาที่ใช้ประสานงาน เพื่อการส่งตรวจของ ICN ลดลง 50%	ลดลง 50%	4 ชม.	2 ชม.

สรุปวิเคราะห์ผลการดำเนินการและการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด

จากผลการดำเนินการจะเห็นว่า จากการทำกิจกรรมการจัดการความรู้ครั้งนี้ ทำให้งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล มีแนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซิกา เมื่อนำไปใช้จริงพบว่า ผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ทั้งเข้าเกณฑ์และไม่เข้าเกณฑ์ ได้รับการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ และเมื่อผลบวก ก็ได้รับการรายงานไปยัง สาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) เพื่อดำเนินการควบคุมสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ผู้ป่วยอยู่อาศัย ช่วยป้องกันการระบาดในวงกว้าง และยังช่วยลดภาระงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อได้อีกด้วย

11. After Action Review (AAR)

11.1) ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานของท่านได้อย่างไร

- แนวทางปฏิบัติในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อซิกา ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ช่วยให้หน่วยงานทราบแนวทางการปฏิบัติ และช่วยลดภาระงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ

11.2)ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาองค์กรได้อย่างไร

-ช่วยให้ผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ได้รับการแยกออกจากผู้ป่วยอื่น และช่วยให้เกิดระบบการรายงานของโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ช่วยควบคุมสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ผู้ป่วยอาศัย ไม่เกิดการระบาดในวงกว้างต่อไป

12. ภาพประกอบการทำกิจกรรม

.....สายใจ.....

(นางสาวสายใจ ชอบงาม)

รักษาการแทนหัวหน้างานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล